

GŁOS LUBAWSKI

POLSKO-KATOLICKA GAZETA BEZPARTYJNA NA POWIAT LUBAWSKI I OKOLICE

Wychodzi trzy razy tygodniowo: we wtorek, czwartek i sobotę.

Przedpłata: miesięczna wynosi 80 groszy z doręczeniem 1 złoty.
kwartalna wynosi 2,40 zł. z doręczeniem 3,00 zł.

W wypadkach nieprzewidzianych spowodowanych siłą wyższą (przeszkód w zakładzie, złożenia pracy i t.p.) abonent nie ma prawa żądać niedostarczonych numerów lub odszkodowania.

Ogłoszenia: za ogłoszenie od wiersza 1 mm. na str. 6-lin. 15 gr.
na str. 2-lin. 50 gr., ogłoszenia drobne słowo 20 gr.

Za ogłoszenia redakcja nie odpowiada.

Telefon Nr. 59. Konto czekowe P. K. O. Nr. 145266.

Czcionkami drukarni B. Miłoszewskiego w Nowemmieście n. Drw.

Rok II.

Nowemiasto n. Drwęcą, wtorek dnia 7. maja 1935 r.

Nr. 54

Przeżytek w przededniu prac nad nową ordynacją wyborczą.

Konstytucja kwietniowa w art. 33 i 47 przewiduje nową ordynację wyborczą do ciał ustawodawczych. Konstytucja sama tej sprawy nie przesądza. Wyznacza Sejmowi i Senatowi ich zadania, ustala funkcjonowanie, ale sposób wyborów do tych ciał przekazuje oddzielnej ustawie.

„Ordynacja wyborcza do Sejmu — opiewa art. 33 nowej Konstytucji — ustali podział Państwa na okręgi wyborcze, określi liczbę posłów, unormuje postępowanie wyborcze...”

Jako naczelną wskazówkę natomiast tym, którzy będą opracowywali tę ordynację wyborczą, daje, że „Sejm składa się z posłów, wybranych w głosowaniu powszechnym, tajnym, równym i bezpośrednim”, że kadencja Sejmu trwa 5 lat, że wyborca musi mieć ukończonych 24 lat życia, a poseł co najmniej 30.

„Ordynacja wyborcza do Senatu — głosi art. 47 — określi liczbę senatorów oraz sposób ich powoływania, tudzież oznaczy kategorię osób, którym służyć będzie prawo wybierania i wybieralności”.

Zaś jako wskazanie dla przyszłych autorów ordynacji wyborczej nowa Konstytucja postanawia, że „Senat składa się z senatorów, powołanych w 1/3 przez Prezydenta Rzplitej, a w 2/3 w drodze wyborów”.

Następstwem więc wejścia w życie nowej Konstytucji musi być opracowanie nowego prawa wyborczego. A że kadencja obranego w r. 1930 Sejmu i Senatu w roku bieżącym kończy się — obowiązek stworzenia nowej ordynacji stał się kwestją aktualną, wymagającą ostatecznego załatwienia już w najbliższym czasie.

Stał się ten obowiązek tembardziej aktualny, iż społeczeństwo nasze już od dawna uświadamia sobie, że nie tylko marcową Konstytucja była hamulcem w rozwoju Państwa i wymagała koniecznie reformy, ale również i uchwalona na tle tej Konstytucji ordynacja wyborcza z 28 lipca 1922 wnosila do naszego życia publicznego zarzewie tych fermentów i waśni, które tak tragiczne rozmiary przybrały na gruncie parlamentarnym przez pierwsze dziesięciolecie wolnej Polski.

To też jeśli obecnie mamy uniknąć tych błędów i niedomogów, jakie ordynacja ta zawierała, trzeba ordynację z lipca 1922 poddać krytycznemu rozpatrzeniu.

Zanim to jednak uczynimy, musimy przypomnieć w najogólniejszych zarysach historii powstania prawa wyborczego u nas, uprzytomnić sobie skąd się wzięła i z jakiego ducha wyłoniła się ta ordynacja, którą obecnie zamierzamy przereformować w duchu potrzeb Państwa i w duchu tych doświadczeń, jakie poczyniliśmy z koncepcją przedstawicielstwa parlamentarnego w wolnej Polsce.

Państwo Polskie powstało w chwili, gdy proces demokratyzacji prawa wyborczego — ciągnący się przez całe XIX-te stulecie i dwa pierwsze dziesiątki lat XX-go wieku — był już ukończony. Nic tedy dziwnego, że od początku prac nad ordynacją wyborczą panowała względna jednomyślność co do oparcia tej ordynacji na szerokich podstawach demokratycznych.

A więc komisja sejmowo-konstytucyjna, powołana w r. 1917 przez Radę Stanu jeszcze podczas okupacji niemiecko-austrjackiej, uchwaliła że ordynacja wyborcza powinna być oparta na zasadach 5-przymiotnikowego głosowania. Nie przyznała ta komisja prawa wyborczego kobietom, a cenzus wieku ustaliła, dla czynnego prawa wyborczego — 25 lat, dla biernego — 30.

Pierwsza obowiązująca ordynacja wyborcza z 28 listopada 1918 różni się tem, że przyznaje prawo wyborcze kobietom, zniża granicę wieku wyborów do lat 21 i opiera się na systemie list.

Zasady ordynacji z 1918 r. weszły do Konstytucji marcowej z tą jedynie zmianą, że cen-

Gdańsk zdewaluował guldena o 42 procent.

We czwartek dn. 2 maja senat wydał akty dewaluacyjne, których treścią jest jednorazowa dewaloryzacja guldena o 42,37 proc.

Gulden gdański nie odstąpił od goldstandardu, jak np. dolar, funt szterling, czy nawet belga, ale tylko zmienił parytet. Gulden poszedł w tym względzie za przykładem Czechosłowacji, która przeprowadziła ścisłą jednorazową obniżkę parytetu.

Przeżytną dewaloryzacji guldena były nie tyle trudności techniczno-walutowe — jakkolwiek i te, odegrały pewną rolę — ile trudności gospodarcze. Gdańsk miał zaplecze gospodarcze Polski — tymczasem Gdańsk był do tego zaplecza niedostosowany. Jednostka walutowa Gdańska była od r. 1926 o 70 proc. wyższa od złotego — co powodowało ogromne wyrubowanie cen towarów i usług w stosunku

do poziomu polskiego. Gdańsk sam wyłączał się z życia gospodarczego Polski przez utrzymanie guldena na poziomie gospodarczo niedostosowanym do zaplecza.

Do tego w ostatnim czasie dołączały się i trudności w wymianie handlowej z drugim wielkim kontrahentem Gdańska, tj. z Niemcami, trudności wynikające z ograniczeń dewizowych Niemiec. Za towary Gdańskie eksportowane do Rzeszy Gdańsk otrzymywał nieproporcjonalnie mały przyływ dewiz. Gdańsk miał wielkie należności, całkowicie zamrożone w Niemczech, których mimo starań nie mógł stamtąd wyostać. W ten sposób w czasie kryzysu, Gdańsk miał sposobność przekonać się jeszcze raz dowodnie, że gospodarcze losy jego są całkowicie związane z Polską.

Podpisanie paktu francusko-sowieckiego.

PARYŻ 4.5. Ambasador Potiomkin przybył do Quai d'Orsay. Towarzyszył mu radca ambasady sowieckiej w Paryżu, Kolin. Niezwłocznie obaj dyplomaci zostali zaproszeni do gabinetu min. Laval'a, gdzie nastąpiło podpisanie paktu francusko-sowieckiego.

Dokument ten składa się z właściwego paktu, zawierającego 5 artykułów oraz z protokołu.

Zobowiązania, których przeznaczeniem jest utrzymanie pokoju i które zostały powzięte w całkowitej zgodzie z poprzednimi zobowiązaniami obydwo rządu, nie wykluczają tem samem w żadnej mierze możności uczestniczenia tych rządów, po wzajemnym uzgodnieniu poglądów, w porozumieniu regionalnym, którego zawarcie jest pożądanem.

Goering odsłania tajemnice zbrojeń niemieckich.

BERLIN. Związek przedstawicieli prasy zagranicznej w Berlinie urządził wczoraj w sali hotelu Adlon przyjęcie dla ministra lotnictwa gen. Goeringa i jego małżonki.

W czasie przyjęcia min. Goering wygłosił doniosłe przemówienie, w którym poruszył głównie sprawę niemieckich zbrojeń lotniczych.

Sposób w jaki niemiecka flota powietrzna została stworzona — oświadczył minister — jest tak oryginalny i niezwykły, że bez znajomości bliższych szczegółów trudno wprost temu uwierzyć. Do ostatecznych możliwości zostały wyzyskane warunki techniczne i przemysłowe, pozwalające na błyskawiczne stworzenie floty powietrznej. Niemiecka flota powietrzna jest już tak silna, że kto chciałby zatakować Niemcy, będzie miał twarde orzech do zgryzienia. Niemieckie lotnictwo wojskowe niema ani jednego aparatu ani żadnego starego silnika.

zusu wieku dla biernego prawa wyborczego podniesiony został do lat 25.

Na podstawie wskazań, zawartych w marcowej Konstytucji, oparta została obowiązująca obecnie ordynacja wyborcza z dnia 28 lipca 1922 — i na jej podstawie wybrane zostały trzy z rządu Sejmy i Senaty, w r. 1922, 1925 i 1930

W ciągu tych trzech kadencji jednak naszych ciał ustawodawczych ewolucja prawa wyborczego na świecie poszła bardzo daleko w kierunkach wręcz krańcowych. Sowiety, Włochy, Niemcy, Hiszpanja, Austria i szereg innych państw zrealizował prawo wyborcze w formach bardzo dalekich od tych, które przyświecały twórcom idei parlamentarnej XIX-go wieku. „Kryzys parlamentarny” stał się przedmiotem obszernej debaty na świecie. Gdy w ciągu XIX-go stulecia celem głównym było zapewnienie jaknajszerszym rzeszom kartki wyborczej i uczynienie z parlamentu instrumentu walki między partjami politycznymi — to wysuwa się po wojnie coraz bardziej koncepcja stworzenia z parlamentu organu, zdolnego do sprawnego wykonywania określonych funkcji państwowych.

Przychylna decyzja Senatu gdańskiego w sprawie subskrypcji 3 proc. Pożyczki Inwestycyjnej w W. Mieście.

Dnia 2 bm. prezydent Senatu W. M. Gdańska Greiser zakomunikował p. Komisarzowi Generalnemu R.P. w Gdańsku Ministrowi K. Papée, iż Senat W. Miasta po rozpatrzeniu sprawy nie podnosi zastrzeżeń przeciwko akcji subskrypcyjnej na terenie W. M. Gdańska, dotyczącej polskiej 3% Premjowej Pożyczki Inwestycyjnej.

Pan Prezydent P.P. przyjedzie do Bydgoszczy na zjazd Stow. Elektryków Polskich.

W czwartek, dnia 2 maja 1935 r., p. Prezydent Rzeczypospolitej przyjął na Zamku Warszawskim delegację, która zaprosiła p. Prezydenta na Zjazd i wystawę Elektryków Polskich w Bydgoszczy w dniu 30 maja 1935 r.

P. Prezydent Rzeczypospolitej przyrzekł łaskawie delegacji, że o ile czynności urzędowe mu nie przeszkodzą, bardzo chętnie do Bydgoszczy przybędzie.

200 zabitych i 500 rannych ofiarą trzęsienia ziemi w połudn. Kaukazie.

ANKARA, 2 maja. We środę wieczorem w okolicach Karsu (połudn. Kaukaz) dały się odczuć gwałtowne wstrząsy podziemne, od których wiele domów zawaliło się i wiele uległo zarysowaniu.

Z miejscowości Digor nadeszły wiadomości, iż w czasie trzęsienia ziemi 10 osób przypadło bez wieści, zaś 6 dzieci poniosło śmierć.

Według dalszych doniesień podprefektury w Digor, ofiarami wczorajszego trzęsienia ziemi padło 200 zabitych i około 500 rannych. W wielu miejscach potworzyły się głębokie szczeliny. Wstrząsy powtarzają się ciągle z pewnymi przerwami.

A przesłanką takiego wyobrażenia zadań parlamentu stało się: zapewnienie silnej i zdyscyplinowanej większości i przesunięcie punktu ciężkości władzy z przedstawicielstwa partyjnopolitycznego na Głowę Państwa, ścisłe rozgraniczenie kompetencji naczelnych organów państwowych i zapewnienie ciągłości działania rządu.

Ewolucja ta, którą spostrzegamy na całym świecie, musi być wzięta w rachubę również i u nas, w chwili, gdy przystępujemy do ustalenia nowego prawa wyborczego. W świetle tych przemian, jakie się dokonały zarówno w strukturze politycznej, społecznej i gospodarczej Państwa wiele norm prawnych, zawartych w ordynacji z 28 lipca 1922, stanowi już dziś przeżytek, wiele z nich ponadto jest wręcz szkodliwych, bo swego czasu wprowadzonych do ordynacji z tego samego owczego pędu do naśladownictwa obcych wzorów, który przecież tak ujemnie odbił się również i na całej Konstytucji z 17 marca 1921 r.

Program Radjowy.

Warszawa — wtorek 7. V.
 6.00-8.00 Audycja poranna 11.57 Sygnał czasu 12.00 Hejnał z Krakowa 12.03 Wiadom. meteor. 12.05 Koncert 12.50 Chwilka dla kobiet 12.51 Dzień. połud. 13.05 Płyty 13.50 Z rynku pracy 13.55 Wiad. o eksp. pols. 15.35 Przegląd giełd. 15.45 Koncert z Krakowa 16.30 Listy od dzieci młods. 16.45 Płyty 17.00 Skrzynka P.K.O. 17.15 Koncert solistów 17.50 Skrzynka językowa 18.00 Koncert Chóru 18.15 Fragment teatr. 18.30 Konec reklam. 18.45 Płyty 19.07 Progr. na dz. nast. 19.15 Wiadom. roln. 19.25 Wiadom. sport. lok. 19.30 Wiadom. sport. ogólnopols. 19.35 Utwory na fortep. 19.50 Feljeton. aktual. 20.00 Audycja 20.45 Dzień. wiecz. 20.55 Jak prac. i żyjemy w Polsce. 21.00 Koncert 22.00 Koncert. 22.30 Biuro Studiów rozmawia ze słuchaczami P. R. 22.45 Muz. tan. 23.00 Wiadom. meteorol. dla komunik. lotn.

Warszawa — środa 8. V.
 6.30-8.00 Audycja poranna 8.05 Audycja dla poborowych 11.57 Sygnał czasu 12.00 Hejnał. 12.03 Wiad. met.

12.05 Trio 12.50 Chwilka dla kobiet 12.55 Dzień. poł. 13.05 Płyty 13.55 Wiadom. o eksp. pols. 15.35 Przegl. giełdowy. 15.45 Orkiestra salonowa. 16.30 Odczyt 19.45 Płyty 17.00 Odczyt. 17.14 Impresjonizm francuski 17.50 Książka i wiedza 18.00 Zespół Harmonistów. 18.15 Wesoly skecz. 18.30 Skrzynka poczt. techn. 18.40 Zycie kult. i artyst. stol. 18.45 Piosenki 19.07 Progr. na dz. nast. 19.15 Pogad. roln. 19.25 Wiadom. sport. lok. 19.30 Wiadom. sport. ogólnopols. 19.35 Piosenki 19.50 Feljeton aktual. 20.00 Płyty 20.15 Wieczór Mickiewiczowski 20.45 Dzień. wiecz. 20.55 Jak prac. i żyj. w Polsce 21.00 Konec. chopinowski. 21.30 Odczyt w języku esperanckim 21.40 Recital 22.00 Konec reklam. 22.15, 23.05-23.30 Koncert 23.00 Wiadom. meteorol. dla komunik. lotn.

Toruń — wtorek 7. V.
 7.45 Progr. na dz. bież. 7.50 Wskazów. prakt. 15.35 Przegląd giełdowy. 18.13 Rec. prozy. 18.30 Konec reklam. 18.45 Recit. śpiewaczy. 19.07 Progr. na dz. nast. 19.15 Skrzynka roln. 19.25 Wiadom. sport. z Pom.

Toruń — środa 8. V.
 7.45 Progr. na dz. bież. 7.50 Wskazówki prakt. 14.00 Płyty. 15.35 Przegląd giełd. 18.30 Skrzynka poczt. techn.

18.40 Zycie kult. artyst. i nauk. na Pom. 18.45 Płyty 19.07 Progr na dz. nast. 19.15 Pogad. roln. 19.25 Wiadom. sport. z Pom. 20.00 Płyty 21.30 Muz. pols. 22.00 Konec reklam.

Redaktor odpowiedzialny: Antoni Miłoszewski w Nowemiejście n. Drw.
 Wydawca: Celestyn Miłoszewski w Nowemiejście n. Drw.

W związku z pogrzebem ś. p. męża mego składam wszystkim, którzy w jakikolwiek sposób przyczynili się do uświetnienia uroczystości pogrzebowej za okazaną życzliwość jaknajserdeczniejszą

podziękowanie.

Marta Tyloch - Lubawa

Ochronne szczepienie przeciwko ospie w roku 1935.

Stosownie do ustawy o przymusowym szczepieniu ochronnym przeciwko ospie z dnia 19 lipca 1912 r. i rozp. Min. b. dz. pr. z dnia 5-go marca 1921 r. muszą być w tym roku przedstawione do szczepienia:

1) wszystkie dzieci urodzone w roku ubiegłym wcale lub bez skutku szczepione,

2) wszystkie dzieci urodzone w roku 1928 a w ubiegłym roku wcale lub bez skutku szczepione,

3) dzieci wymienione pod 1 i 2 nie mogące się wykazać świadectwem szczepienia ospy z ostatnich 5 lat.

Rozkład szczepienia I. i II.

Termin szczepienia	Miejscowość szczepienia	Stawią się dzieci z miejscowości	Szczepienie I i II	Data oględzin
8. V. o godz. 14.15	Lubawa	Lubawa, Lusy, Fijewo	I i II	15 V o godz. 14.20
" " 17.30	Samplawa	Samplawa, Rakowice, Ludwichowo, Targowisko, Łązek, Rodzone	I i II	" " 16.00
" " 17.30	Bratjan	Bratjan, Kaczek	I i II	" " 16.50
9. V. o godz. 14.00	Krotoszyny	Krotoszyny, Fitowo, Czachówki, Buczek, Bielice, Czterywłoki	I i II	16 V. o godz. 14.00
" " 15.10	Szwarcenowo	Szwarcenowo, W. Wólka	I i II	" " 14.30
" " 16.00	Wonna	Wonna gm., Wonna obsz. dw.	I i II	" " 15.00
" " 16.15	Jamielnik	Jamielnik, Gryżliny, Bagno, Studa	I i II	" " 15.40
" " 17.15	Radomno	Radomno gmina, Radomno obsz. dw., Studa	I i II	" " 16.15
" " 18.15	Nowydwór	Nowydwór, Chrośle	I i II	" " 17.00
10 V. o godz. 14.00	Kurzętnik	Kurzętnik. Lipówiec, Taborowizna	I i II	17 V o godz. 14.00
" " 14.50	N. Brzozie	Niem. Brzozie, Nielbark, Bratuszewo	I i II	" " 14.30
" " 16.00	Krzemieniewo	Krzemieniewo	I i II	" " 15.20
" " 16.30	Sugajenko	Sugajenko	I i II	" " 16.10
" " 17.00	Mroczo	Mroczo, Mroczenko, Boleszyn, Kowaliki	I i II	" " 16.40
" " 18.30	Gwiżdżyny	Gwiżdżyny g., Gwiżdżyny obsz. dw.	I i II	" " 17.30
11 V o godz. 8 rano	Nowemiasto	Nowemiasto	I i II	18 V o godz. 8 rano
11 V. o godz. 15.00	Pacółtowo	Pacółtowo	I i II	18 V o godz. 15.00
" " 15.30	Tylice	Tylice, Tyliczki	I i II	" " 15.30
" " 16.10	Kuligi	Kuligi, Zajączkowo, Jakóbkowo, Mortęgi gm., Mortęgi obsz. dw.	I i II	" " 16.10
" " 17.00	Grodziczno	Grodziczno, N. Grodziczno, Katalewo, Lorki, Linowiec gm., Linowiec obsz. dw., Montowo gm. Montowo obsz. dw.	I i II	" " 17.00
13 V. o godz. 14.00	Marzęcice	Marzęcice, Mikołajki, Nawra, Kamionka, Wawrowice	I i II	20 V o godz. 14.00
" " 15.00	M. Bałówki	Małe Bałówki, Wielkie Bałówki, Osówka, Otręba	I i II	" " 15.00
" " 16.40	Tereszewo	Tereszewo, Tomaszewo, Borek, Mścín	I i II	" " 16.00
14 V. o godz. 14.00	Skarlin	Skarlin, Lekarty	I i II	21 V o godz. 14.00
" " 15.30	Lipinki	Lipinki, Sędzice	I i II	" " 15.00
" " 16.30	Mierzyn	Mierzyn, Sumin, Babalice	I i II	" " 15.30
" " 17.20	Ostrowite	Ostrowite, Rywałdzik, Osetno, Wardęgowo	I i II	" " 16.10
" " 18.00	Łąkorz	Łąkorz gm., Łąkorz obsz. dw., Łąkorek, Gaj	I i II	" " 17.00
22. V. o godz. 15.00	Prątnica	Prątnica, Tuszewo, Omule	I i II	29 V o godz. 15.00
" " 16.00	Łążyn	Łążyn, Szczepankowo, Zwiniarz, Swiniarc	I i II	" " 15.30
" " 17.00	Rumienica	Rumienica, Gutowo	I i II	" " 16.00
28. V. o godz. 14.20	Złotowo	Złotowo, Lubstyn, Lubstynek, Czerlin	I i II	5 VI. o godz. 14.20
" " 15.10	Wałdyki	Wałdyki, Zakurzewo	I i II	" " 15.00
" " 16.10	Grabowo	Grabowo	I i II	" " 16.10
" " 16.40	Rożental	Rożental, Pomierki, Gierłoż — Polska	I i II	" " 16.40
" " 17.40	Zielkowo	Zielkowo, Gierłoż — Leśna	I i II	" " 17.40
" " 18.10	Kazanice	Kazanice	I i II	" " 18.00
" " 18.50	Byszwałd	Byszwałd	I i II	" " 18.40

Pięgi - Wągrzy - Pryszczce

zółte i czerwone plamy usuwa jedynym skutecznym środkiem

Krem Halina Nr. 1.

do nabycia

w Drogerji „SANITAS“
 wł. K. Skibowski - Nowemiasto
 Sobieskiego 6. Telefon 46.

Polecam po niebywale niskich cenach

**Tapety — Farby
 Lakiery — Pokost**

oraz
 - wszelkie towary drogeryjne -
 po cenie hurtowej

Kredę do bielienia

przy zakupie od zlot. trzech podwójny kawałek mydła do prania **darmo**
 Przez niskie ceny staraniem mojem będzie Szanow. odbiorców pod każdym — względem zadowolić. —

FIRMA
**Drogerja Medycynalna
 I SKŁAD FARB
 A. Zalewski — Nowemiasto**
 Rynek 10. Telefon 63.

Zaproszenia

weselne i

**Zawiadomienia
 o ślubie**

wykonuje gustownie i po zniżonych cenach
**DRUKARNIA — KSIĘGARNIA
 B. Miłoszewski, Nowemiasto**
 Rynek Nr. 19. — Telefon Nr. 59.

Ratujcie włosy!

usuwa łupież i wzmacnia porost włosów

Balsam MAG Nr. 2

przywraca siwym włosom pierwotny kolor.
 do nabycia

w Drogerji „Sanitas“
 wł. K. Skibowski Nowemiasto
 Sobieskiego 6. Telefon 46.

Gospodarstwo
 4 morg. Masywne budynki korzystnie na sprzedaż.
 Gdzie? wskaże administracja „GŁOSU“.

Sprzedam
żelastwo od dużej bryczki na resorach osie patentowe.
 Kto? wskaże adm. „Głosu“